

GREAT JEWISH THINKERS. OU JERUSALEM

Rabbi Dr. Alan Kimche.

Rabbi Moshe Sofer - 'The Chatam Sofer'.(1762-1839)

(Frankfurt-am-Main - Pressburg)

1. The prominent posek of Central Europe.
2. Chassidik style but Nusach Ashkenaz.
3. Rav of Pressburg, Av Beth Din, and Rosh Yeshiva.
4. Fiercely active opponent of Reform Judaism.
5. 'Chadash Assur min HaTorah'
6. over 1000 responsa, commentary on Talmud.
7. Founder of Sofer rabbinic dynasty.
8. 1830 Promoted Aliyah of many disciples.

1806-1839 Pressburg Yeshiva inspired thousands of talmidim and trained generations of rabbinic leaders.

Pressburg, -today called Bratislava capital of Slovakia- Previously the capital of Hungary on the Danube River. Important Jewish community for centuries until June 1944 massacred by Nazis in Auschwitz.

R. Moshe Sofer - '**The Chatam Sofer**'.(1762-1839)

R. Avraham Shmuel Sofer - Ketav Sofer (1815-1871)

R. Shimon Sofer (Erlau) - (1850-1944)

R. Simcha Bunim Sofer - Shevet Sofer (1871-1907)

R. Akiva Sofer - Daat Sofer (1885-1944)

R. Yochanan Sofer (Erlau) (1923-2016) 7 sons rabbis.

**CHATAM SOFER.
RESPONSA. ORACH CHAYIM 99**

אורח חיים, צ"ט

שלום וכ"ט לי"נ הרב המאה"ג המפורסם המופלג כבוד מו"ה ארי
ליב נ"י אבדק"ק וו"ב יע"א

שאל ממני ידידי הרב נ"י לברר לו בראיות מדברי חז"ל שראוי ונכון
לכל קהל עם ישראל בכל מקומות מושבותיה' **לתקן מבואותיהם**
בתיקונים צורת הפתח או שארי תיקונים כיוצא בו כדי שלא יכשלו
רוב המון עם בהוצאה מרשות לרשות ביום ש"ק

דבר זה אינו צריך לפנים ולראי' והוא מן השכל ומן המבואר להדי'
בדברי חז"ל השכל מחייב באשר ידוע ששמירת יום ש"ק מעשות כל
חפץ הוא אצלנו ממצות הראשיות ומי שאינו משמר כהלכתו הרי
הוא ככופר ומומר בכל התורה כולה

וא"כ כל בר דעת ישפוט בשכלו שא"א בשום אופן לקהל ישראל
לשמור את כל בני ביתם קטנים כאלו וגם לא נשותיה' וחלושי דעת
לשמרם בכל יום השבת מבלי להוציא מפתח ביתו החוצה דברים
קטנים ומטפחת וקטנים ופתם בידם וכמה צער ודוחק יסבלו
הגדולים הנזהרים ובפרט בענין תפלה בבה"כ ביום ש"ק בהבאת
הסידורי' להתפלל מתוכו וטליתים א"כ השכל הפשוט גוזר שראוי'
ומחוייב לתקן החצרים והמבואות בעירוב המתיר טלטול

שאין להתעצל מלתקן המבואו' לשמור העם מקלקולי שבתות כל
השנה כולו והדבר **מוטל על הרב הת"ח שבעיר לתקן המבואות**
ואם לאו מכשול וקולר העם על צווארו

ועיי' עירובין כ"א ע"ב בשעה שתיקן שלמה עירובין ונט"י יצאה ב"ק
ואמרה אם חכם בני ישמח לבי גם אני והקשה תוס' הא גם שניות
תיקן וי"ל לפי הנ"ל במה שהוסיף חומרא לאיסור שניות אע"ג שהוא

מצוה לעשות סיג לתורה מ"מ לא שייך ישמח לבי כי אולי יכשלו בזה
 בני אדם שאינם הגוני' אבל כשעשה סיג לשמירת שבת וגם עשה
 תיקון שלא יקלקלו בו היינו שיערבו עירובי' אז ישמח לבי גם אני וגם
 כשהוסיף סיג לקודש לגזור טומאה על הידים לא שמח לבו אלא יען
 למד תיקון לטומאה בנטילת ידים אז ישמח לבי גם אני

ובטש"ע סימן שס"ו סעי' י"ג וי"ד מצוה לחזור אחר עירובי חצרות
 מברך על מצות עירוב דהאי ברכה על מצות עירוב היא על מצות
 התיקון הגדול הלז להישמר מאיסור הוצאה אשר ממש א"א להיזהר
 ממנו כמ"ש לעיל

וברוך ה' אלקי ישראל אשר נתן בלב מלכים וסגני' ושרי' אשר עם
ה' חוסים בצילם שנותנים רשות לשמור דתינו בכלל ובפרט לקבוע
עירובין במבואותיה' אפי' במבואו' שגדולי מלכות דרים בהם אם
צריכים להתיר טלטול לישראל נותני' רשות לתקן ומי לנו גדול
מעירנו פרעסבורג מטרופלין דמדינתא וכמה פעמים המלך יר"ה
ושריו וסגניו נעצרים פה וכעת הוא וועד המדינה וכל שרי המלוכה
נאספי' ויש כאן במקום אחד שצריך תיקון צורת הפתח בשני קנים
וקורה על גביהם ובמקום א' אצל המים יש תיקון אחר פס גבוה הכל
לפי הצורך ואין מכלים דבר והדברי' מפורסמים וגלויים אין בו ספק

ע"כ אין להאריך יותר ופשיט שמעלתו ידידי הרב נ"י ישתדל בכל עוז
 לתקן בני קהלתו וה' יתנהו לחן ולחסד בעיני האדון הגדול החסיד
 הפישאף נסיך עירו ויתן רשות להסיר מכשול ותקלה ובחסדו ירום
 הודו וכסא כבודו ואחתום בברכה א"נ דש"ת

נגהי ליום ה' י"ב טבת קפ"ז לפ"ק משה"ק סופר מפפד"מ (1827)